

DOI

10.66073/ReFocus-Conf/
0910119

QR-kod
maqolaning DOI
sahifasini
ochadi

SAHIFALAR

618–623

TIL

O'zbek

IQTIBOS UCHUN

Genjalieva Uldawlet. Talabalarda ta'sirlangan ichak sindromi belgilari va psixoemotsional holat o'rtasidagi bog'liqlik // «O'zbekiston olimi ayollarining mamlakat taraqqiyotiga qo'shayotgan hissasi» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari (Nukus, 2026-yil 9–10-oktyabr). – Nukus, 2026. – B. 618–623. – DOI: <https://doi.org/10.66073/ReFocus-Conf/0910119>

TALABALARDA TA'SIRLANGAN ICHAK SINDROMI BELGILARI VA PSIXOEMOTSIONAL HOLAT O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK

Genjalieva Uldawlet

Qoraqalpog'iston tibbiyot inistituti magistranti

E-mail: guldawlet@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'sirlangan ichak sindromi (TIS) va talabalarining psixoemotsional holati o'rtasidagi bog'liqlik o'rganildi. Tadqiqot doirasida onlayn so'rovnoma o'tkazilib, unda 56 nafar talaba qatnashdi. So'rovnoma natijalari asosida ta'sirlangan ichak sindromiga xos belgilar, stress, xavotir, kayfiyat o'zgarishi va boshqa psixoemotsional omillar o'rtasidagi bog'liqlik tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari TIS belgilari va psixoemotsional holat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni baholash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: Ta'sirlangan ichak sindromi (TIS), psixoemotsional holat, stress, charchash, talabalar.

Kirish. Ta'sirlangan ichak sindromi (TIS) bu Rim IV bo'yicha oxirgi 3 oyda o'rtacha haftasiga kamida 1 kun takrorlanuvchi qorin og'rig'i defekatsiya, najas chastotasi yoki shakli o'zgarishidan kamida ikkitasi bilan bog'liq bo'lganda tashxislanadi, belgilar umumiy hisobda 6 oydan ortiq davom etishi kerak. TIS belgilari aholining 14-30% ida uchraydi, ammo shifokorga faqat uchdan bir qismi murojaat qiladi. TIS ayollarda erkaklarga nisbatan 2-4 marta ko'proq uchrashi qayd etilgan. Talabalar orasida ham TISning tarqalishi yuqori bo'lib, ayrim tadqiqotlarda ushbu ko'rsatkich 11,89% ni tashkil etgani aniqlangan.

Materiallar va uslublar. Tadqiqot 2026-yil 25-sentyabrda tibbiyot inistituti va universitet talabalari orasida Google Forms platformasi orqali anonim onlayn so'rovnoma shaklida o'tkazildi. So'rovnoma 33 ta savoldan iborat bo'lib, unda ishtirokchilarning demografik ko'rsatkichlari, ichak bilan bog'liq simptomlar, qorin og'rig'i, ichak faoliyatidagi o'zgarishlar, imtihon davrida simptomlarning o'zgarishi hamda psixoemotsional holatga oid savollar kiritildi. So'rovnoma validatsiyadan o'tmagan bo'lib, mazkur tadqiqot uchun maxsus tuzilgan. Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilar jinsi, yoshi va ta'lim bosqichiga ko'ra tavsiflanadi. Olingan javoblar Google Forms platformasining avtomatik statistik natijalari hamda foizli ko'rsatkichlar asosida tahlil qilindi. Tadqiqotda ishtirok etish ixtiyoriy bo'lib, so'rovnoma anonim tarzda o'tkazildi. Ishtirokchilardan shaxsni aniqlash imkonini beruvchi ma'lumotlar talab qilinmadi. Olingan ma'lumotlar ta'sirlangan ichak sindromiga xos simptomlar va psixoemotsional omillar o'rtasidagi bog'liqlikni baholash maqsadida umumlashtirildi va tahlil qilindi.

«O'zbekiston olimi ayollarining
mamlakat taraqqiyotiga
qo'shayotgan hissasi»

XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA
NUKUS, 9–10-OKTYABR 2026

Natijalar. Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafarni (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16 nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$). Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli farq aniqlanmadi. Psixosotsial ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi ($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin emas. Natijalar Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafarni (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16 nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$).

Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli farq aniqlanmadi. Psixoemotsional ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi ($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin emas. Natijalar Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafari (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16 nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$). Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli farq aniqlanmadi. Psixoemotsional ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi

($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin e Natijalar Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafarni (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16 nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$). Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli farq aniqlanmadi. Psixoemotsional ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi ($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin emas. Natijalar Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafarni (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16

nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$). Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli farq aniqlanmadi. Psixoemotsional ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi ($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin emas. Natijalar Tadqiqotda jami 56 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilarning 28 nafari (50%) erkaklar va 28 nafari (50%) ayollarni tashkil etdi. Yosh tarkibida 18–20 yoshdagilar 26 nafar (46%), 21–23 yoshdagilar 18 nafar (32%), 24–26 yoshdagilar 8 nafar (14%) va 27 yoshdan yuqori bo'lganlar 4 nafari (7%) tashkil etdi. Ta'lim bosqichi bo'yicha 24 nafar (43%) ishtirokchi 1–2-kurs, 6 nafar (11%) 3–4-kurs, 16 nafar (29%) 5–6-kurs va 10 nafar (18%) magistratura yoki ordinatura bosqichida tahsil olgan. So'nggi 3 oy davomida qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjudligiga ko'ra ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: 19 nafarida (34%) qorin og'rig'i yoki noqulayligi mavjud bo'lgan, 37 nafarida (66%) esa bunday simptom kuzatilmagan. Qorin og'rig'i mavjud guruhda ayollar ulushi 84% ni, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 32% ni tashkil etdi ($p=0,001$). Shuningdek, 18–20 yoshdagi ishtirokchilar va 1–2-kurs talabalari guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilgan (mos ravishda $p=0,002$ va $p=0,004$). Turmush tarzi omillari orasida gazlangan ichimliklarni haftasiga bir necha marta yoki har kuni iste'mol qilish qorin og'rig'i mavjud guruhda 79%, og'riqsiz guruhda esa 46% ni tashkil etdi ($p=0,024$). Uyqu davomiyligi, ovqatlanishning tartibsizligi, ovqatni o'tkazib yuborish, kofe yoki kuchli choy hamda energetik ichimliklarni iste'mol qilish va muntazam jismoniy faollik bo'yicha statistik jihatdan ahamiyatli

farq aniqlanmadi. Psixoemotsional ko'rsatkichlar tahlilida bir oy davomida asabiylik yoki bezovtalik qorin og'rig'i mavjud guruhda tez-tez yoki undan yuqori darajada 47% holatda, qorin og'rig'i bo'lmagan guruhda esa 19% holatda kuzatildi ($p=0,032$). Tez charchash yoki kuchsizlik ham qorin og'rig'i mavjud guruhda sezilarli darajada yuqori bo'lib, mos ravishda 68% va 19% ni tashkil etdi ($p=0,003$). Korrelyatsion tahlilda qorin-ichak simptomlari bilan bir oylik asabiylik o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi (Spearman $r=0,28$; $p=0,035$). Tez charchash bilan o'rtacha darajadagi ijobiy bog'liqlik kuzatildi ($r=0,50$; $p<0,001$). Uyqu muammolari ham simptomlar bilan ijobiy bog'liq bo'lgan ($r=0,29$; $p=0,027$). Uyqu davomiyligining ortishi esa simptomlar bilan teskari bog'liqlik ko'rsatgan ($r=-0,29$; $p=0,031$). Rim IV mezonlariga yaqinlashtirilgan mezonlar asosida 56 nafar ishtirokchidan 3 nafarida qorin og'rig'i haftasiga kamida bir marta kuzatilishi, defekatsiya bilan bog'liqligi va najas xususiyatlarining o'zgarishi birgalikda aniqlangan. Ushbu ishtirokchilarning 2 nafarida simptomlar 6 oydan ortiq davom etgan. Biroq ushbu guruh soni juda kichik bo'lganligi sababli natijalarni TIS tashxisi sifatida umumlashtirish mumkin emas.

Xulosa va tavsiyalar. Tadqiqot natijalari talabalarda qorin-ichak simptomlari va psixoemotsional holat o'rtasida bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Qorin og'rig'i kuzatilgan ishtirokchilarda asabiylik, tez charchash va uyqu muammolari ko'proq uchradi. Bu holat TIS simptomlarini baholashda psixoemotsional omillarga ham e'tibor berish zarurligini ko'rsatadi. Talabalarda stressni kamaytirish, yetarli uyquga rioya qilish, muntazam ovqatlanish va gazlangan ichimliklarni cheklash tavsiya etiladi. Kelgusida mavzuni kengroq respondentlar guruhi va validatsiyadan o'tgan so'rovnomalar asosida o'rganish maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Мартынов А. И., Кобалава Ж. Д., Моисеев С. В. Внутренние болезни: учебник: в 2 т. / под ред. А. И. Мартынова, Ж. Д. Кобалава, С. В. Моисеева. — 4-е изд., перераб. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2021. — Т. II. — 704 с.
2. Lacy B. E., Mearin F., Chang L., Chey W. D., Lembo A. J., Simren M., Spiller R. Bowel Disorders. *Gastroenterology*. — 2016. — Vol. 150, No. 6. — P. 1393–1407.
3. Yang W., Yang X., Cai X., et al. The Prevalence of Irritable Bowel Syndrome Among Chinese University Students: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Frontiers in Public Health*. — 2022. — Vol. 10. — 864721.